

Verslag Zoniënexcursie

Op vrijdag 7 juli 2006 was Pro Silva Vlaanderen met ruim 30 deelnemers te gast in het Zoniënwoud. Bosbeheerders wisselden in dit overbekende woud ideeën uit rond ‘windval’. Verschillende stormen deden in het verleden immers open plekken ontstaan, met soms erg grote proporties. Het inplanten van deze gaten kon niet steeds volgen. Na meer dan 15 jaar keken we terug op de beheerkeuzes van vroeger en het resultaat nu. En dan de vraag: hoe moet het nu verder?

De kernvraag waarrond de discussies draaiden, was telkens weer: Wat doen na windworp: planten of wachten? De situatie in de diverse open plekken was vaak sterk verschillend. Zo was een – voornamelijk met eik – opgeplant deel aan de rand van het bos volledig overgroeid door berk. Bij een latere storm werd daarom niet meer opgeplant, en vestigde de berk zich ook spontaan en wel zo dat een beloftevolle jongwas-dichtwas te zien was. Dieper in het bos viel de concurrentie van de berk volledig weg (wegens geen zaadbomen in het donkere omgevende beukenbestanden), en kregen de aangeplante eiken wel de nodige ruimte om te groeien. Een laatste locatie in het bos werd niet beplant en toonde een schitterende open plek die een oase vormt voor tal van planten en diersoorten, maar... nog geen verjonging van boomsoorten tijdens de afgelopen vijftien jaar!

Planten of wachten, dat is de vraag. Het antwoord is niet steeds eenvoudig te geven en zeker niet eenduidig. De algemene tendens bij de deelnemers was om toch eerst te

BERT GEYSELS, Pro Silva Vlaanderen

wachten na een windval. Het beeld van de (dure) door berk weggeconcurrerde eiken was sprekend. We weten ook dat in onze regio de successie steeds richting bos evolueert, maar soms kan het wel erg lang duren. Zo kan deze spontane evolutie zeer lang tegengehouden worden door een massaal voorkomen van Adelaarsvaren.

Al gauw kwamen ook heel wat interessante randthema's aan bod. Het ging van varens en bodemverdichting, over duiven en reeën tot moederbomen en isolatie. Ook de vraag hoe het dan verder moet met de open plekken en wat er al dan niet op aan te treffen was, bracht extra thema's naar voor. De kwaliteit van het hout, de eigenschappen van boomsoorten, de soortenrijkdom in fauna en flora, de mogelijkheden met de (al dan niet gewenste) soorten die het lokaal (té) goed doen, en het uitblijven van gewenste soorten.

Tot slot konden we eveneens vaststellen dat de impact van de stormen van de jaren 80 en 90 nog lang niet achter de rug is. De homogene en oude beukenbestanden zijn zo structuurarm dat de stabiliteit van het bestand vaak ver te zoeken is. Bovendien staan de reuzen van 45 meter op een voetje dat soms amper een goede 30 centimeter diep reikt. En de randbomen aan de open plekken zijn dan nog eens erg gevoelig voor schorsbrand, waardoor aftakeling optreedt en de open plekken blijven uitbreiden. Anderzijds scheidt deze dynamiek juist meer opening in de donkere bestanden, met meer open plekken, meer variatie en meer structuur tot gevolg. En dat kan ons geliefde Zoniënwoud wel gebruiken... 't Is dus maar hoe je het bekijkt! ■

